

минулого розвитку країни. Особливо важливо підтримувати та укріплювати зв'язок часів, та поколінь традиції, початок яким надали лише минулі покоління. В цьому процесі зберігання зв'язку між поколіннями важливими рисами для їх представників необхідно розвивати такі якості, як: гуманізація та толерантність, адже скептичне сприйняття всього нового заважає розвитку, а нігілістичне відношення до традицій породжує повторення помилок минулого.

Kim H.B. – аспірантка кафедри філософії і соціології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського».

СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР ОСВІТЯНСЬКИХ ПРОБЛЕМ

Соціальні зміни, що спостерігаються в наш час, мають величезний вплив на характер освітянського процесу, норми поведінки освітян, їхні потреби та інтереси. Освітянські проблеми турбують сьогодні не лише освітян, науковців, дослідників, а стають загально обговорюваними серед представників різних сфер в багатьох країнах світу.

Вчені Поляков М.В. та Савчук В.С. виділяють ряд проблем, з якими зіткнулась українська система вищої освіти. Серед найактуальніших вони виділяють проблему фінансування, умови праці професорсько-викладацького складу, питання змістовної та функціональної насиченості навчальних планів, питання багатоступеневої підготовки фахівців, недостатність застосування новітніх технологій навчання [3]. Проблем фінансування освітянського процесу на сьогоднішній день є надзвичайно болючою для українських освітян. Належне фінансове забезпечення повинно здійснюватись, перш за все, на державному рівні, а також за допомогою залучення додаткових коштів через надання освітніх послуг. Вище зазначені науковці закликають до диверсифікації джерел фінансових надходжень та пропонують створити «Освітній банк, який би акумулював кошти, повернені за навчання» [3, с.314]. Ідей та пропозицій щодо покращення фінансового становища освіти виникає безліч. Однак, вони стикаються із масою перешкод переважно бюрократичного характеру.

Найбільше відчуває освітянські негаразди студентство. Стикаючись з такими проблемами, як складність працевлаштування за обраною спеціальністю, труднощі із самореалізацією, матеріальним забезпеченням, молоде покоління відчуває розгубленість та відчуження. Ці відчуття спонукаються ще й засобами масової інформації, які активно поширюють ідею споживацького способу життя. В цьому потужна роль належить рекламі, яка стимулює людей до активного безрозбірного споживання. Реклама такого споживання посилює відчуття невпевненості в собі, оскільки більшість молодих людей не можуть собі дозволити багато з того, що рекламується. Відчуття невпевненості стимулюється ще й суспільною установкою, яка проявляється у зневажливому ставленні до невдах («лузерів»), що нав'язується західним суспільством.

Соціальні перетворення, невизначеність політичної та економічної направленостей ускладнюють соціально-психологічні відносини в освітянському процесі. Кавалеров А.І., Довгополюк В.О. та Кавалеров А.А. справедливо зазначають: «Затягування перехідного періоду, незавершеність реформування усіх сфер життєдіяльності, відсутність чітко визначених орієнтирів подальшого розвитку, ціннісної парадигми – усе це створює передумови для загострення внутрішніх конфліктів у молоді, невизначеність її соціального статусу, незадоволеність своїм соціальним і матеріальним положенням» [1, с. 107]. Чесність і добросовісність перестають бути пріоритетними чеснотами у досягненні бажаного. Часто професійна діяльність регламентується нечесними, незаконними нормами, що приводить до посилення безвідповідальності, всюдозволеності.

В українців відсутнє усвідомлення того, що лише загальними зусиллями можливо покращити становище освітянського процесу. Відповідальне виконання кожним своїх обов'язків задля сприяння успішності освітянського процесу допоможе вивести українську освіту на якісно новий рівень. У свою чергу, освітянський процес допоможе у значній мірі запобігти незаконним діям, порушенням взаємозв'язків індивідів із суспільством, оскільки він враховує особливості та закономірності суспільного та індивідуального розвитку, а також має планомірний, методичний, поступовий вплив на молоде покоління.

Освітянський процес розкриває та активізує потенційні можливості індивіда, сприяє його творчій життєдіяльності, орієнтує на індивідуальну та соціальну продуктивність, життєрадісність, доброзичливість тощо.

Суспільні перетворення в цілому та освітянські перетворення зокрема ефективні тоді, коли вони не йдуть у розріз із особистісними перетвореннями індивідів. Одночасні перетворення в особистісному плані та в оточуючому середовищі матимуть позитивний напрямок розвитку. Як стверджує С.С. Костенко, «роблячи життєвий вибір, молода людина повинна бути орієнтована на пробудження позитивних життєстверджувальних творчих духовних сил» [2, с. 145]. Отже, слід шукати нові творчі підходи до вирішення проблем шляхом залучення нових знань, технологій, досвіду.

Таким чином, вищезазначене наводить на висновки про те, що в період змін та перетворень стрімко актуалізуються освітянські проблеми, серед яких найвідчутнішою стає проблема фінансового забезпечення. Позитивне вирішення освітянських проблем сьогодні можливе лише через активну, відповідальну, злагоджену роботу на кожному рівні, залучаючи новітні методи, технології, знання як вітчизняних науковців, так і їхніх іноземних колег.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кавалеров А.І. Молодіжне середовище в його девіантному вимірі: Монографія / А.І. Кавалеров, В.О. Довгополок, А.А. Кавалеров. – Одеса: Астропринт, 2005. – 128 с.
2. Костенко С.С. Образование как процесс социализации с жизнеутверждающей направленностью / С.С. Костенко. – Философские науки. – 2007. – №5. – С.137–148.
3. Поляков М.В. Класичний університет: еволюція, сучасний стан, перспективи / М.В. Поляков, В.А. Савчук. – К.: Генеза, 2004.

Кобзарь Алексей Владимирович – аспірант кафедри філософії та соціології Государственного учреждения «Южно-украинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского».

ОСОБЕННОСТИ ВОСПРОИЗВОДСТВА НАСЕЛЕНИЯ В ПОСТСОВЕТСКОЙ УКРАИНЕ

Воспроизводство населения в постсоветской Украине имеет свою специфику, которая обусловлена как особенностями ее социально-экономического положения и политического развития характерного для современности так и событиями исторического прошлого которое внесло свои коррективы в этот процесс, привело к ценностным изменениям генеративной сферы. Лишь рассмотрение всех вышеперечисленных факторов в их взаимосвязи позволит нам сформировать целостное видение как самих особенностей воспроизводства населения, причин их вызвавших, так и выявить основные тенденции характерные для ближайшего будущего.

Демографический переход, то есть переход от большой семьи к нуклеарной, произошедший в XX веке был вызван прежде всего заменой натурального производства машинным и развитием промышленных центров которые нуждались в человеческом ресурсе то есть в работниках. Многодетная семья которая раньше выполняла производственную функцию и благополучие которой определялось количеством ее трудоспособных членов которые трудились в рамках одного хозяйства. Дети с довольно раннего возраста задействовались в хозяйстве, в качестве помощников. Все необходимые им на то время знания они получали в процессе труда. Не требовалось большого времени и материальных затрат семьи на образование ребенка. Эти условия формировали высокую генеративную активность населения.

Следует учитывать влияние характерных для Украины XX века социальных катаклизмов, которые изменили демографическую траекторию от общемировых тенденций. Ведь за времена голода и войн погибало большое количество людей которые могли иметь детей.

Процессы индустриализации изменили общественную роль женщины с традиционно присущей ей роли ведение домашнего хозяйства и нацеленностью на воспитание детей на производственную. Ведь она на равне с мужчиной занята на производстве. Сфера занятости женского населения постепенно расширяется изменяя систему жизненных приоритетов где профессиональная занятость превращается в одну из базовых ценностей. В таких условиях генеративная потребность женщины удовлетворяется в основном рождением одного или двух детей. Значительную роль в воспитании молодого поколения начинают играть несемейные институты.